

ОСНОВНА ШКОЛА „ДУШАН ЈЕРКОВИЋ” УЖИЦЕ

ПРОГРАМ РАДА ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА

Полазне основе за израду школског програма су:

1. Закон о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018-др. закон, 10/2019, 27/2018- др. закон, 6/2020 и 129/2021).
2. Закон о основном образовању и васпитању ("Сл. гласник РС", бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018-др. закон и 129/2021).
3. Закон о уџбеницима ("Сл. гласник РС", бр.27/2018).
4. Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр 5/2019, 1/2020 и 6/2021)

УВОД

О школи

Основна школа „Душан Јерковић” основана је 1955. године и данас је једна од највећих школа по броју ученика у Златиборском округу, у којој се настава одвија у две смене. Налази се у центру града на адреси Трг Светог Саве 10, и ужива велики углед у својој средини. Такође, сарадња школе са окружењем и родитељима је веома добра. Родитељи наших ученика представљају општу популацију родитеља, односно има их свих социоекономских слојева, свих образовних нивоа и профила и представљају слику опште популације. Ученици школе постижу добре резултате што се огледа, првенствено кроз резултате на општинским, окружним и републичким такмичењима. Успешност школе се огледа и кроз резултате постигнуте на завршном испиту за упис у средњу школу, где је наша школа високо позиционирана на нивоу општине, као и дугогодишњи низ резултата који су изнад републичког просека.

Наставници који раде у школи су аутори и коаутори уџбеника, рецензенти, аутори и реализатори више семинара, стручних чланака, учествују у међународним конференцијама, реализатори активности (стручна предавања и радионице) у циљу унапређења инклузивног образовања на територији Школске управе Ужице, а неколико наставника је награђивано на државном нивоу за примере успешне наставне праксе. Четири наставника су стекла звање педагошког саветника. Један наставник је саветник – спољни сарадник Школске управе Ужице за инклузивно образовање од 2019. године. Наши библиотекари су проглашени за најбоље у Републици Србији 2016. и 2020. године. Учешћем у ДЕЛФ пројекту, наша школа омогућава полагање испита ученицима из Француског језика и стицање дипломе која потврђује ниво стеченог знања француског језика за оне којима француски језик није матерњи. То је званична диплома Министарства просвете Републике Француске, која омогућава, онима који уче француски језик, да озваниче свој ниво знања и способности употребе језика. Испит се на истоветан начин полаже у целом свету, диплома је важећа у целом свету и једном стечена, важи трајно. Наша школа је потписник меморандума о сарадњи са ОШ „Строчја Вас“ из Љутомера.

Школа је увек тежила да обезбеди спој безбедне и недискриминаторне средине за ученике са наставом која је савремена, ефикасна, квалитетна и прилагођена потребама и интересовањима ученика. У жељи да будемо школа са подстицајним и креативним наставним плановима и ваннаставним активностима, учествујемо у националним и међународним пројектима.

Основно опредељење у раду школе је настава која је савремена, ефикасна, квалитетна и прилагођена потребама и интересовањима ученика. То је основна идеја и циљ коме се тежи и који је био идеја водиља у изради Школског програма и свих осталих планова рада школе.

Полазне основе израде Школског програма

Приликом израде Школског програма користили су се следећи документи:

1. Закон о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон, 6/2020 и 129/2021)
2. Закон о основном образовању и васпитању ("Сл. гласник РС", бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018 – др. закон, 129/2021)
3. Закон о уџбеницима ("Сл. гласник РС", бр.27/2018)
4. Правилник о наставном плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 10/2017-1, 12/2018-1, 15/2018-1, 18/2018-1, 1/2019-18 и 2/2020-1)
5. Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 16/2018, 3/2019 и 5/2021)
6. Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр 5/2019, 1/2020 и 6/2021)
7. Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр 11/2019, 6/2020 и 7/2021)
8. Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 15/2018, 18/2018, 3/2019, 3/2020, 6/2020 и 17/2021)
9. Правилник програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр.5/2019, 1/2020, 6/2020, 8/2020, 5/2021 и 17/2021)
10. Правилник програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр.11/2019, 2/2020, 6/2020, 5/2021 и 17/2021)

Приликом израде Школског програма користили су се и школски документи, а посебно Школски развојни план и резултати самовредновања за све области рада.

Начела на којима је програм утемељен су:

- 1) усмерености на процесе и исходе учења;
- 2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- 3) уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- 4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- 5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- 6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- 7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- 8) развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- 9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- 10) уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

Школски програм израђен је у складу са Националним оквиром образовања и васпитања и садржи:

I ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

- обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју детета
- обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој детета, ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије;

-развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
-оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
-развијање позитивних људских вредности;
-развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
-повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања; .

У изради програма посебно се водило рачуна о општим међупредметним компетенцијама:

Опште међупредметне компетенције за крај обавезног основног образовања и васпитања у Републици Србији, су:

- 1) компетенција за учење;
- 2) одговорно учешће у демократском друштву;
- 3) естетичка компетенција;
- 4) комуникација;
- 5) одговоран однос према околини;
- 6) одговоран однос према здрављу;
- 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
- 8) рад са подацима и информацијама;
- 9) решавање проблема;
- 10) сарадња;
- 11) дигитална компетенција.

Компетенција се развијају кроз наставу свих предмета и примењују у разним ситуацијама при решавању различитих проблема и задатака. Опште предметне компетенције и специфичне предметне компетенције биће посебно издвојене у годишњим плановима рада.

II ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА

Школски програм се реализује у периоду од четири године, односно од почетка школске 2026/2027. године до краја школске 2029/2030. године

III ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ПРОГРАМ РЕАЛИЗУЈЕ

Програм се реализује на српском језику.

IV НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

У школи се реализују Основе програма предшколског васпитања и образовања „Године узлета“, програм рада продуженог боравка, ови програми саставни су део Школског програма. Школски програм се реализује у првом и другом циклусу. Први циклус се реализује у I, II, III и IV разреду, а други циклус се реализује у V, VI, VII и VIII разреду.

Напомена: у школи сви ученици похађају наставу на српском језику, тако да је у свим табелама изостављен српски као нематерњи језик. Ако дође до промене урадиће се анекс на Школски програм и ове табеле изменити.

Информисање о важним питањима из живота и рада школе врши се путем школског сајта, <https://dusanjerkovic.edu.rs/> и Инстаграм странице школе. Поред сталног унапређења образовања и васпитања, велика пажња поклања се безбедности ученика, бољем и квалитетнијем раду школе и неговању сарадничких односа са различитим институцијама.

1. УВОД

Савремени начин живота намеће потребу организованог збрињавања деце млађег школског узраста до краја радног дана родитеља. Одлазак деце кући и самосталан боравак код куће често излаже дете многим опасностима, а страх и брига родитеља за дете током радног дана ствара потребу за продуженим боравком. Школе тиме добијају нову и захтевнију улогу која од запослених захтева организовану бригу о детету током целог дана. Продужени дневни рад након (или пре) редовне наставе – **продужени боравак**, један је од модела којим се квалитетно и структурално решава наведени проблем, посебно у урбаним срединама. Нова улога школе, на тај начин, максимално и рационално је искоришћена јер пружа небројене могућности деловања у сврху правилног развоја и раста сваког детета у квалитетну особу, корисну својој породици и заједници.

2. ОПИС РАДА У ПРОДУЖЕНОМ БОРАВКУ

Пре или после редовне наставе (у зависности од смене) организује се продужени боравак у школи за ученике првог разреда основне школе.

Организују се групе ученика истог разреда, али различитих одељења. Активности се одвијају у две прилагођене учионице. Два наставника воде две групе.

Наставници који раде у продуженом боравку договарају се и усклађују своје активности са наставницима из редовне наставе. У циљу упознавања и оптималног развоја деце, као и решавања педагошких ситуација, наставници из продуженог боравка су упућени на континуирану сарадњу са: педагогом, психологом, логопедом и библиотекарском школом.

Наставници који раде у продуженом боравку делују јединствено, сараднички, синхронизовано, свеобухватно и интегрисано са читавим разредним процесом. Заједно сарађују са родитељима, одржавају родитељске састанке и појединачне индивидуалне разговоре с родитељима.

Следећи начела курикуларног приступа, а у складу с начелима локалног и школског курикулума, унутрашња организација намеће школи одговорност у креирању недељног и дневног распореда активности. Наставнички тим креатор је свакодневног рада с ученицима, у складу са законитостима струке. Води се рачуна о оптерећењу ученика и смени обавезних и слободних активности, периода рада и периода организованог одмора за ученике.

Дневни режим рада продуженог боравка

8:00 - 10:00 Пријем ученика, слободно време	11:10 – 12:00 Пријем ученика, слободно време
8:30 - 9:00 Доручак	12:00 – 12:30 Ручак
9:00 - 11:00 Самостални рад , израда домаћег задатка, вежбање	12:30 – 14:00 Слободне активности
11:00 – 12:30 Слободне активности	14:00-16:00 Самостални рад , израда домаћег задатка, вежбање
12:30 – 13:00 Слободно време	16:00 – 16:30 Слободно време
13:00 – 13:30 Време за ужину, припрема за школу	
13:30 – 13:50 Одмор и одлазак на часове	16:30 Одлазак деце кући

3. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Циљеви реализације садржаја у продуженом боравку у складу су са општим **циљевима** основног образовања (три општа циља)

1. Омогућити детету пун живот и открити његове/њене пуне потенцијале као јединствене особе
2. Омогућити детету његов/њен развој као социјалног бића кроз живот и сарадњу са осталима како би допринела/допринео добру у друштву
3. Припремити дете за даље образовање и целоживотно учење (учити како учити)

Специфични циљеви:

- потпун и хармоничан развој детета
- важност истицања индивидуалних различитости (свако дете је јединствено; осигурава му се развој свих потенцијала)
- фокусирање на учење (истиче се важност онога што дете учи и процеса којим усваја знања)

- оспособити ученика за самостално учење
- истиче се радост учења и подстиче мотивисаност за учење
- потенцирати важност учења утемељеног на опажању процеса из окружења (очигледна метода)
- писменост (језичка, математичка, информатичка)
- рад на начинима изражавања емоција (друштвено прихватљиви модели)
- развијање духовне димензије живота
- европска и глобална димензија модерног живљења
- плурализам, поштовање различитости и важност толеранције
- партнерство у образовању
- улога технологије у образовању
- брига о деци са посебним потребама

4. КЉУЧНА ПОДРУЧЈА РАЗВОЈА

Хармоничан развој тела и душе: задовољавање потребе за кретањем и установљавањем културе кретања; поправљање координације покрета, осећаја за ритам и комуницирање с основним претпоставкама здравог начина живота; утемељивање основних хигијенских и здравствених навика; обогаћивање емоционалног живота; упознавања себе и других; објективна самоевалуација; јачање потреба за интерперсоналним везама.

Процес социјализације и комуникације: истраживање и континуирани рад на побољшању интелектуалних, емоционалних и моралних особина личности; упознавање са друштвено прихватљивим облицима понашања у одређеним ситуацијама; јачање антидискриминационог осећања и хуманог односа према друштву; усвајање практичних знања повезаних са елементарним грађанским васпитањем и свакодневним животним дужностима.

Вербална комуникације или вербализација: рад на усавршавању вербалне вештине и проширивању вокабулара; циљани развој менталних способности; утемељење вештина за самоучење и самоедукацију.

Уз постизање вештине прецизног и течног писања и читања, од ученика првог разреда захтева се развијање вештине интерпретативних, критичких и креативних читалачких вештина и изражајног читања и рецитовања.

Учење писаних слова први је корак у учењу употребе писаног језика. Аутоматском писању претходи учење облика и спајања слова. Ученици морају бити оспособљени да довољно брзо пишу како би писање користили као алат.

Захтев развијања лепог рукописа, економичне и уредне организације текста и употребе стандардних и уредних слова не спречава индивидуалне особине рукописа. Ученици морају да науче како да пишу без изостављања, замене или испуштања слова.

Утемељење основа математичке, логичке и научно-технолошке писмености: активности креативног, јасног и логичног решавања проблема; откривање, ређање, класификовање, генерализовање, скицирање, рачунање и мерење; примена математичких знања у различитим концептима; употреба речи, бројева, симбола, табела и модела за објашњење

математичких законитости; коришћење пригодног математичког записа, математичке и остале терминологије везане уз природне науке; решавање проблема вербалним и симболичким делатностима; употреба информацијско-комуникацијских технологија; увежбавање и развој радно-практично-техничких вештина.

Културно-уметничко подручје развоја: повезивање емотивне и моралне са естетском сфером живота и рада кроз позоришне и филмске (тв) представе; читање поезије и прозе и експериментисање у интерпретацијама; упознавање с класичном и прикладном литературом; креативно изражавање кроз креирање ликовно-вајарских радова.

Пажња се обраћа књижевним, историјским, географским и уметничким информацијама и изражајима блиским узрасту ученика.

Игре, спорт и рекреација: задовољавање потреба за кретањем; игре опонашања, дечје игре из народне традиције, импровизовање игара у самосталној режији, поправљање координације покрета, групно импровизовање игара пропраћено ритмом, покретом и мимиком; елементарне игре, групне игре, спортске игре, такмичарске игре итд.

5. САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Остваривање циљева и развој кључних подручја оствариће се најбоље усмеравањем рада на садржаје, теме, кључне појмове и образовна постигнућа која су прописана Наставним планом и програмом за одређени разред. Садржаје ће реализовати наставници у продуженом боравку, али у договору с наставницима који изводе наставу у редовној настави. Стога је изузетно важно све активности планирати како би се постигла кохерентност међу одабраним садржајима и усклађеност деловања међу наставницима.

Време предвиђено за реализацију пратећих активности треба реализовати у складу с претходно наведеним циљевима рада у продуженом боравку, имајући увек на уму узраст и могућности детета.

Креативност, иновативност и наставничка вештина максимално ће доћи до изражаја при одабиру игара, литературе, културних садржаја као и садржаја којима ће реализовати захтеве за развојем социјализацијских и комуникацијских те радно-техничких компетенција. Посебну пажњу треба посветити целокупном развоју детета, у здраву, самосталну, радно оспособљену јединку која ће у будућности својим знањем, развијеним животним вештинама и ставовима допринети развоју друштва.

У продуженом боравку планира се остваривање:

1. Активности везаних за наставу
2. Слободних активности
3. Активности везаних за слободно време

1. Активности везане за наставу

Самостални рад – време учења одвија се у складу са наставним планом и програмом и садржајима које ученик усваја у одељењу које похађа у редовној настави. Активности везане за учење, израду домаћих задатака и утврђивање наученог (српски језик, математика, свет око нас, ликовна и музичка култура, енглески језик, дигитални свет) у оквиру боравка реализују се нормом од 360 часова на годишњем нивоу.

1. Усклађивање активности у продуженом боравку са наставним садржајима, као и са распоредом часова редовне наставе одељења чији су ученици укључени у продужени боравак

2. Организовање индивидуалног рада ученика на изради домаћих задатака и савладавању наставних садржаја предвиђених програмом уз помоћ наставника у продуженом боравку

2.1. Планирање самосталног рада ученика у зависности од предмета, као и од брзине савладавања нових наставних области, односно психо-физичких могућности сваког појединца

2.2. Коришћење различитих облика рада у циљу прилагођавања ученика сваком од постојећих облика и прилагођавању облика рада потребама појединца и целе групе

2.3. Усмеравање и мотивисање ученика од стране наставника у продуженом боравку уз примену различитих метода рада, а у циљу што успешнијег оспособљавања ученика за даљи индивидуални рад и осамостаљивање у раду

2.4. Планирање што разноврснијих садржаја и облика активности неопходних за развој свих компонената личности ученика (интелектуалне, моралне, физичке, естетске...)

3. Упознавање ученика са методама и техникама успешног учења и покушаји њиховог практиковања

4. Сарадња са наставницима првог разреда у циљу што квалитетнијег рада са ученицима у продуженом боравку, као и размена мишљења како би слика о напредовању сваког појединца била што потпунија

4.1. Праћење и поштовање иницијативе од стране наставника кроз заједничке састанке и присуствовање састанцима одељењских већа ради континуираног међусобног информисања

4.2. Сарадња са стручном службом

4.3. Сарадња са родитељима деце у продуженом боравку

4.4. Сарадња са децом и наставницима из продуженог боравка из других школа

5. Укључивање ученика у друштвена збивања средине у којој се школа налази

5.1. Учешће у обележавању значајних датума које школа прославља

5.2. Сусрети са уметницима из разних области

2, 3. Слободне активности и активности везане за слободно време

Реализација слободних активности планира се и програмира Годишњим планом и програмом рада школе и месечним планирањем, а у њиховој реализацији могу учествовати и сарадници који су директно или индиректно укључени у образовно-васпитни процес (ученици који не похађају продужени боравак, родитељи и др.). У току школске године, за

заинтересоване учеснике образовно-васпитног рада у школи и родитеље, ученици продуженог боравка приказују резултате рада настале у оквиру слободних активности путем: тематског уређења школског простора, новогодишњег и ускршњег уређења школе, продајних изложби децјих радова и др.

Активности у слободном времену ученика имају првенствено рекреативно-забавни и стваралачки карактер и оне могу бити: едукативне, радне, културно-уметничке, спортске и др. Организују се на принципу потпуне слободе избора, добровољности, самоорганизованости ученика, како би омогућиле да у њима ученици стварају, откривају, представљају, увежбавају, одмеравају, изражавају речима, звуцима, покретима, бојама и другим разноврсним облицима и средствима.

***Напомена:**

Током школске године посебним активностима биће обележени сви значајнији датуми, као и празници.

План и програм активности у продуженом боравку

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ		Разред: ПРВИ
РЕДНИ БРОЈ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Тема/област слободне активности	Број часова по теми
1.	СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА	80
2.	КУЛТУРНИ ДОГАЂАЈИ И ЈАВНИ НАСТУПИ	76
3.	ДЕЧЈА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ	36
4.	СТВАРАЛАЧКЕ, УМЕТНИЧКЕ И КОГНИТИВНЕ АКТИВНОСТИ: - ЛИКОВНЕ - ДРАМСКЕ - МУЗИЧКЕ - КВИЗОВИ	100
5.	ЕКОЛОГИЈА	40
6.	ИСТРАЖИВАЊЕ	28
УКУПНО		360

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

Наставни садржаји	Број часова	Начин и поступак остваривања програма (активности наставника)	Активности ученика
Спорт и рекреација <u>Холање и трчање</u> <u>Скакање и прескакање</u> <u>Бацање и хватање</u> <u>Вишење, упори и пењање</u> <u>Вежбе на тлу</u> <u>Вежбе (скакања и прескакања) упором рукама</u> <u>Вежбе равнотеже</u> <u>Вежбе реквизитима</u>	80	- организовање игара са коришћењем научених облика кретања вешто изводити једноставне форме кретања и примењивати у играма - кроз игру развити и усавршити моторичке способности, координацију, гипкост и експлозивну снагу - научити да се избегне ситуација у којој се може повредити - демонстрацијом и опонашањем и навођење примера - демонстрацијом, и опонашањем и навођење примера - организовањем игара са вођењем и додавањем лопте стицати, усавршавати и примењивати моторичка умења, развијати свест о потреби чувања здравља и развијати такмичарски дух - употребом природних и приручних справа и објеката	- ходају и трче на различите начине раде вежбе обликовања - играју се дечјих игара –ходају и трче са препрекама, брзо трче из различитих положаја - скачу у месту на различите начине и у разл. положајима - скачу у кретању на различите начине - скачу удаљ и увис - прескачу дугу вијачу на различите начине - скачу и прескачу, увежбавају кроз игру "ластиша" - бацају лопту на различите начине и у различите циљеве - воде лопту у месту и ходању додаје и хвата лопту на различите начине

		развијати дечију мускулатуру, неговати упорност, издржљивост, општу спретност - организовање малих полигона игара са вежбама на тлу и одељењско-међуодељењско тамичење са задатом комбинацијом вежби - скакањем и прескакањем проширити кретно искуство и развијати снагу мишића ногу - ходањем по шведској клупи, вожњом бицикла развијати координацију, гипкост и равнотежу, стицати моторичка умења у ритмици и комбинацији вежбе равнотеже - елементарним играма са коришћењем палица, вијача. обручева, чуњева развијати спретност, снагу мишића ногу и издржљивост и смисао за поштену борбу у игри (фер-плеј)	- примењују бацања и хватања - пењу се на различите начине и уз раличите предмете и справе - пењу се у комбинацији са другим кретањима - клече и чуче - четвороножно се крећу - играју се кроз полигоне са вежбама на тлу - одскачу, наскачу и прескачу шведску клупу - ходају по линији на различите начине и различитим темпом - учествују у такмичењима - раде вежбе обликовања користећи палице, обруче и сл. - трче и скачу заобилазећи реквизите - дижу и носе коцке на различите начине - играју се коришћењем реквизита
Културни догађаји и јавни наступи	76	- одабирање садржаја за јавне наступе - припремање тачака за јавне наступе	- бирају улоге - вежбају читања и драматизације - учествују у приредбама

		- упознавање са делима из области књижевности и уметности... - демонстрирање узорног говора - сарађивање са културним и јавним установама - такмичење ученика - изучавање литературе и других медија - коришћење медија - учешће у продајним изложбама	- сусрет са песницима - посета Музеју - посета Галерији - посета библиотеци - слушају музику - гледају представе - учествују на конкурсима (ликовним, књижевним...) - припремају експонате за изложбу
Дечја права и обавезе	36	- упознавање са садржајем Конвенције о дечјим правима - упознавање права и обавеза путем радионица	- дискутују, разговарају, цртају, размењују мишљења - договарају се о заједничким правилима понашања у боравку - примењују усвојена правила понашања - процењују своје понашање и одговорност везана за своја права
Стваралачке, уметничке и когнитивне активности <u>Литерарни</u> <u>Музички</u>	100	- причање о догађајима и доживљајима, предметности причања и према низу слика - индивидуално причање и по заједничком плану - причање о ближем и даљем окружењу - стварност и машта - причање на основу непосредног доживљаја и	- причају према сећању - маштају - причају према слици - посматра, уочава, запажа, анализира, процењују, повезују, предлажу, праве план, пишу о предметима, биљкама и животињама

<u>Ликовни</u> <u>Когнитивне</u>		сећања -причање према низу слика изложених у целини - уочавање динамичности и занимљивости у догађају -властити избор предмета за описивање - описивање, слободно или по раније утврђеном плану, на основу непосредног посматрања - усвајање основних елеманата описивања особина које су најуочљивије - уз помоћ различитих звучних и видео помагала упутити ученике да препознају и разликују звук инструмената којима се изводи народна музика - коришћење разних медија изражавају доживљено - анализирање заједничких радова и процењивање естетских вредности радова - организовање квизова знања, језичких игара, решавање занимљивих задатака	- илуструју прочитано - препознају, замењују - смишљају причу - пишу песму - цртају, сликају, вајају - комбинују разне технике и материјале - разговарају и договарају о заједничком раду - естетски процењују радове - решавају тестове - учествују у језичким радионицама, квизовима, и др.
Екологија	40	- уређење простора - упознавање са значајним датумима везаним за екологију	- посматрају, уочавају, записују, осликавају - уочено у окружењу

		- упознавање са условима живота вода, ваздух, земљиште -упознавање са творевинама људског рада -упознавање са изворима загађивања ваздуха, воде, земљишта и последицама загађивања средине у којој живимо - брига о биљкама и животињама околине -рационално коришћење природних богатстава -рециклажа, прављење употребних предмета -правила очувања здравља	-посете плажи, хидроелектрани -прикупљају биљке и праве хербаријум -помажу птицама и животињама околине - посматрају, уочавају, записују -изводе експеримент како очистити воду -помажу птицама и животињама околине - -гаје биљке у школи и дому -упознају се са рециклажом и праве употребне предмете од отпадака -правилно се хране и воде редовну хигијену
Истраживање <u>Мерење времена</u> <u>Мерење масе</u> <u>Мерење температуре</u> <u>Кретање</u> <u>Звук</u> <u>Биљке</u> <u>Материјали</u>	28	- мерење времена помоћу часовника - мерење масе помоћу ваге -мерење температуре ваздуха помоћу термометра - импровизовати различите облике кретања и утврдити шта све утиче на њихову брзину - производити звук помоћу разних предмета, уочавати јачину, боју и висину - посадити биљку у саксију	- мере време помоћу часовника и бележе у свеске - на вагу стављају поједине предмете, мере, упоређују и бележе - прате дневне температуре ваздуха током неколико дана и записују у свеске - самостално и у групи истражују разне облике

		- радити експерименте са разним материјалима и испитивати њихову електричну проводљивост	кретања, цртају и бележе запажања у свеске - производе звук помоћу метала, дрвета, пластике и жице препознају боју, јачину и висину -саде биљку у саксију заливају, прате њен раст и записују у свеску - кроз експерименте утврђују карактеристике метала и дрвета, и утврђују који материјали проводе електричну струју помоћу батерије
--	--	---	--

САМОСТАЛНИ РАД – ВРЕМЕ УЧЕЊА

Српски језик, Свет око нас, Математика	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви самосталног рада
Израда домаћих задатака и вежбање	- слуша - посматра - прича - практично комуницира - манипулише сликама - ређа слагалице од слова и слика - развија логичко мишљење - додатно ради на читању, писању (посебне вежбе писања), ортографско писање - рецитије и изражајно чита - описује на основу онога што је видео, доживео, осетио - вежба изговор гласова, речи, - чита текстове	- разговором изграђује навике за правилно понашање приликом учења - оспособљава за правилну артикулацију гласова - даје упутства да посматрају, запажају, развијају осећај дужности и обавеза. - организује различите облике рада и примењује различите методе, - индивидуално ради са ученицима (помаже у изради домаћих задатака) - прати, записује, евидентира рад ученика - подстиче и развија унутрашњу мотивацију - индивидуално ради са ученицима (помаже у вежбањима)	- осамостаљивање ученика - стицање радних навика - извршавање школских обавеза на време, -социјализација приликом групног рада и рада у пару - ученици се социјализују - примена стечених знања примењивати у пракси у свакодневном животу - стицање навика о континуитету рада - стварање одговорног и позитивног односа према раду и учењу

	- увежбава логичко читање - препознаје књижевна дела и њихове основне карактеристике - драматизација		
СЛОБОДНО ВРЕМЕ			
	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви слободног времена
Игре по избору	- ученици по свом нахођењу предлажу и бирају игре (мирније или динамичне) и организују слободно време	- надгледа - прати интеракције у групи - педагошки делује на одступања - предлаже - прати, записује, евидентира рад ученика	- развијање осећаја слободе и слободног начина изражавања (прављење избора)
Едукативне, друштвене игре	- решава математичке проблеме - мултимедије	- прави распоред играња - инсистира на поштовању времена играња - указује на другачије могућности решења - прати, записује, евидентира рад ученика	- развијање сарадничких способности приликом играња у пару - развијање толеранције и емпатије - поштовање права других - развијање здравог такмичарског духа, сарадничких односа у игри, инвентивних способности

			- развијање тимског рада
Гледање цртаних филмова	- посматра - уочава	- надгледа - предлаже - прати, записује, евидентира рад ученика	- посматрање и правилно уочавање - опуштање - разонода
Спортске игре	- сарађује - предлаже - решава - такмичи се у играма - ради вежбе обликовања и снаге - учествује у играма са лоптом - игре групи: на пр. <i>Барјачкиње, Шуга, Ланац...</i> - такмичи се у играма: <i>Погоди ко сам...</i> - сакупља папир	- организује - надгледа - предлаже - педагошки делује на одступања - прати интеракције у групи - упућује ученика да уочавају, упоређују, закључују - прати, записује, евидентира рад ученика	- развијање сарадничких способности приликом играња у пару - развијање толеранције и емпатије - поштовање права других - развијање здравог такмичарског духа, сарадничких односа у игри, инвентивних способности - развијање тимског рада

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Време евалуације:

- свакодневно (посматрање и усмено испитивање)
- на крају сваког класификационог периода

Поступци и инструменти праћења напредовања:

- посматрање (вођење белешки, дневника)

О изради домаћих задатака и понашању ученика у слободно време наставник у боравку води евиденцију. Табела евиденције домаћих задатака је доступна, како одељењском старешини, тако и родитељима, због остваривања потпуније комуникације, а у циљу што бољег праћења рада и напредовања ученика.